

Sygn. akt III CZ 58/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSA Andrzej Niedużak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. Z.

przeciwko Z. Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 sierpnia 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 8 marca 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Na skutek apelacji pozwanego, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 8 marca 2012 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i uwzględniając podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia, oddalił powództwo, a orzekając o kosztach procesu w punkcie III.3 wyroku, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.905 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Na orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego powód złożył zażalenie. Zarzucał naruszenie art. 100 k.p.c. przez jego niezastosowanie, wskazując że Sąd Odwoławczy uwzględnił żądanie pozwanego jedynie w 26,9%. Powód wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 1.315,80 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W apelacji od wyroku Sądu Rejonowego, pozwany domagał się zmiany tego wyroku przez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kwoty 37.930 zł stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą nakładów poczynionych na nieruchomości, którą przedstawił do potrącenia, a ustalonym wynagrodzeniem za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Sąd Okręgowy do żądania zapłaty kwoty 37.930 zł odniósł się wyłącznie w uzasadnieniu wyroku, wskazując że pozwany nie wytoczył powództwa wzajemnego, wobec czego zasądzenie na jego rzecz jakiegokolwiek kwoty z tytułu wierzytelności potrąconej nie było możliwe.

Stosownie do art. 498 §2 k.p.c., w wyniku potrącenia obie wierzytelności zostają umorzone do wysokości wierzytelności mniejszej. Zarzut potrącenia jest jedynie środkiem obronnym, a nie formą dochodzenia roszczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., II CSK 243/08, z dnia 14 listopada 2008 r., V CSK 169/08 – niepubl.). Jeżeli zatem przedstawiona w procesie do potrącenia wierzytelność jest większa od dochodzonej przez powoda, rozpoznający sprawę sąd powinien oddalić powództwo. Pozostajej po potrąceniu wierzytelności pozwany może dochodzić w oddzielnym procesie. W rozpoznawanej sprawie pozwany w apelacji zgłosił jednak żądanie zasądzenia na jego rzecz różnicy między

przysługującym mu roszczeniem objętym zarzutem potrącenia, a roszczeniem powoda. Sąd Okręgowy o tym żądaniu nie orzekł. Jurysdykcyjną częścią wyroku jest wyłącznie jego sentencja nie zaś jego uzasadnienie. Pominięcie przez sąd w sentencji orzeczenia kończącego sprawę w instancji o całości żądania, stwarza stronie uprawnienie do domagania się uzupełnienia orzeczenia, nie daje natomiast podstawy do zaskarżenia orzeczenia z tej przyczyny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11 – niepubl., z dnia 5 września 2008 r., I CZ 61/08 – niepubl.). Orzeczenie o kosztach procesu powinno uwzględniać treść rozstrzygnięcia odnośnie do meritum sprawy, zawartego w sentencji wyroku. Określenie wyniku procesu i dostosowane do niego postanowienie o kosztach procesu mogą uwzględniać jedynie orzeczenia istniejące, a więc te zawarte w sentencji wyroku. Oczekiwanie powoda, aby w orzeczeniu o kosztach procesu uwzględnić żądanie pozwanego, co do którego Sąd Okręgowy nie orzekał, jest nieuzasadnione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CZ 61/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 lutego 2008 r., V CSK 457/07 – niepubl.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ §3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.